

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Št. 51.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1915.

Leto VIII.

Izhaja vsak petek

Uredništvo:

Kopitarjeva ulica 8

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-

pololetna . . . K 2.-

četrletna . . . K 1.-

Posamezna številka
stane 10 vin.

Ljubljana, 17. dec.

Kardinal nadškof pl. Hartmann v Kelmorajnu: V pastirskem listu, ki so ga prečitali 26. septembra v cerkvah kelmorajnske nadškofije izvaja kardinal nadškof pl. Hartmann; ko prisrčno opozarja na dolžnosti krščanske pravice, ki, če se izpolnuje, olajša vsem, da morejo prenašati bremena, ki jih nalaga vojska: Potrudite se, kar se hvalevredno že večkrat godi, da si pomagata medsebojno nositi bremena vojske. Varujte se pred vsem, da kršite pravico tako, da izrabljate vojno stanje za to, da se bogatite na škodo bližnjega na način, ki se ne more opravičiti.

Sv. Gregor in vojno oderuštvo. Ko so leta 253./4. vpadli Goti in Poradi v Pontus, je nek pontijski škof vprašal sv. Gregorija, kako naj postopajo s tistimi spokornjenci, ki v vojski lastne rojake in sovornike izdajajo in ropajo. Sv. Gregor je izdal nato svojo epistula canonica (kanonična pisma), cerkvene postave, v katerih je pisal: Lakomnost, to je nekaj strašnega... in vsak, ki jo zakrivi, naj se izloči iz Cerkve Boga. Ako so pa ob času sovražnega napada, ob tako veliki žalosti in ob tolikih solzah nekateri tako drzni in mislijo, da je čas, ki prinaša vsem uničenje, za nje čas dobička, izdaja to ljudi, ki ne poznajo Boga in ki sovražijo Boga in njih nezmiselnega počenjanja nobena stvar ne more prekositi. Sklenili smo zato, da izjavimo, taki ljudje so izključeni, da ne pade na celo ljudstvo jeza.

Cene živini padajo.

Pri nas sicer še ne, pač so pa padle precej visoko na dunajskem tedenskem sejmu minuli teden s tako vehemenco in tako hitro, da kaj takega dunajski živinski sejem ni doživel.

Težkih tovornih volov ni bilo veliko. Pokupile so jih takoj tvornice. Tudi prvovrstni voli mastnjaki so ohranili prejšnje cene. Cene dobrim srednjim volom so pa že padle za 4 do 6 K pri 100 kg. Srednje in nižje vrste so pa padle 12 do 15 K pri 100 kg. Le s težavo so vzdržali cene pri kravah prve vrste, a krave, iz katerih mesa izdelujejo konserve, so padle za 20 K pri 100 kg. Biki so se prodajali za 10 do 15 K pri 100 kg

ceneje, 10 do 15 kron so se znižale cene tudi kostenjakom.

Naravnost v velikanski meri so pa padle cene prešičem. Mastnjakom prve vrste so se znižale cene 70 do 90 K pri 100 kg, srednjetežkim in manjvrednim vrstam pa za 90 do 100 K pri 100 kg. Prešičem kostenjakom so padle cene prvovrstnim za 20 K, pri ostalih vrstah pa za 30 do 40 K pri 100 kg.

Tudi teletom so cene zelo padle in sicer teletom prve vrste, za 20, teletom srednjih in manjvrednih vrst pa za 40 do 50 K pri 100 kg. Cene takozvanim Weignerjevim prešičem mastnjakom so padle za 60 do 80 K, mesenjakom pa za 40 do 50 K pri 100 kg.

Tudi cene mesu so takoj padle, da si so seveda mesarji in prekaževalci poizkušali držati zelo visoke cene.

Na takozvanem prostem sejmu v soboto so pa cene zopet padle. Cene mesu na debelo so padle v soboto 10 do 20, teletnini in svinjini tudi 20 do 40 vinarjev pri kilogramu.

Dunajski krogi dalje trde, da so nabavili v Bolgariji 30.000 volov za ceno 160 K za 100 kg. Potrjena pa ta vest še ni.

× × ×

Vsekakor mora vplivati padec cen živini na Dunaju tudi pri nas, kjer se morajo znižati sedanje najvišje cene. Dunaj, tako se je vedno naglašalo, vpliva na cene v celi državi. To je tudi resnično, samo da je bila na Dunaju cena živine vedno višja kot pri nas, čemur se ne smemo čuditi. Predno se postavi živina na dunajski sejem, gre skozi veliko rok in se zelo podraži. Kmet jo proda domačemu veltržcu, ki navadno še plača svojega mešetarja Vožnina na Dunaj po železnici ali pa z Ogrskega po Donavi živino zopet podraži. Komisijonar na Dunaju hoče pri živini tudi zaslužiti. Veliki dunajski mesar, ki kupi živino in jo pobije, proda meso na debelo malemu mesarju. Prezreti ne smemo končno še, da je užiteninski davek na Dunaju veliko višji, kakor na deželi in v Ljubljani. Če vse to vpoštevamo, moramo zahtevati, naj se izdatno znižajo sedanje najvišje cene živini na Kranjskem. Pripomnimo še, da so se znižale cene v prodaji mesa na drobno minuli teden pri kilogramu in sicer domačem govejem mesu za 30 vin. pri

kilogramu, teletnini 20 do 40 vin., svinjini 40 do 60 vin. Na drobno se je prodajalo sprednje goveje meso kg 3.20—4.90 K s priklado.

Preskrba z moko in s premogom.

V Ljubljani, v Idriji, pri Devici Mariji v Polju in drugod zelo primanjkuje moke. V Ljubljani gospodinjje tarnajo in letajo od mokaarja do mokaarja, pa se še brez moke vračajo domov. To stvar je vzel na piko graški dnevnik »Tagespost«, ki je namignil, da organi ljubljanske mestne aprovizacije moke pravočasno ne naročajo. Ljubljanski župan dr. Tavčar je na to javno izjavil da je občina na Dunaju vedno pravočasno naročala moko in da ima v dobro za še ne dobavljeno moko 800.000—900.000 kron. Občini je nakazanih 30 vagonov moke, a v Ljubljano še ni niti eden prišel.

Dalje se je tudi javnosti naznanilo, da ne dobi Ljubljana premoga za svojo plinarno. Javno razsvetljavo so že zdaj tako omejili, da vlada zvečer v Ljubljani prava egipčanska tema. Podžupan dr. Triller se je peljal na Dunaj, da dobi premog, a ni posebno dobro opravil, kolikor je bilo čitati v listih.

Tudi dunajski plinarni je pričelo zmanjkovati premoga in se je napovedala omejitev razsvetljave že januarja. Župan dr. Weiskirchner se je 7. t. m. podal k min. predsedniku grofu Stürgku in zahteval odpomoči. Pri Stürgku je bil navzoč tudi delavski minister Trnka, ki je izjavil, da se proizvaja v premogokopih dovolj premoga, da so zaloge v premogokopih zadostne in da se lahko izkoplje še več premoga. Težavo povzroča le, ker manjka vagonov. Upajo, da dobi dunajska občina premog.

× × ×

V životopisu rajnega nepozabnega prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda beremo, da je od časa do časa zavel v ministrstvih svež veter in da so delali, da je bilo veselje. Tudi železniško ministrstvo potrebuje krepkega vetra. Je že res, da z vagoni nismo bogati, ampak res je pa tudi, da teh

vagonov, ki jih imamo, ne izrabljamo tako, kakor bi jih lahko. Promet je sicer po železnicah velik, a pomnožil bi se lahko tako, da bi vozili vlaki vsakih 10 minut, saj imamo dovolj premoga. Blago bi se tudi lahko hitro nalagalo in izkladalo; saj če manjka drugih sil, naj se pritegnejo za ta dela vojni ujetniki. Vse gre, samo odločne, krepke volje je treba, ne pa cincanja in prekomodne počasnosti in šparanja tam, kjer škoduje javnim koristim. Zima je tukaj, premoga pa ljudje ne dobe...

Žensko delo.

C. kr. kor. urad je te dni razglasil: Kakor doznavamo, namerava armadno vodstvo pridobiti ženske za industrijalna in druga dela v znatno večjem obsegu kot pa doslej. Armada bi imela tako znatne koristi. Predvsem bi tovarne, ki delajo za obrambno silo, mogle po nastavljenju številnih ženskih delavcev izgotavljati še veliko več. Marsikatera potrebščina armade bi se mogla izgotavljati bolje in hitreje. In — kar je za skupni vojni uspeh, pa tudi za našo gospodarsko bodočnost velikega pomena — tudi našim zaveznikom bi bili potem v naši industriji odprti bogatejši viri za njih potrebe. Nadalje bi bilo po pritegnitvi ženskega elementa znatno število za vojno sposobnih in vojaški izvežbanih moških prostih za službo na fronti. **Fronta pa je torišče za vsakega za orožje sposobnega moža.** Vsak posameznik bi moral stremeti, da dospe tjakaj.

Samoobsebi umljivo je, da naj bi delavka ne nadomestila samo preproste delavca, temveč naj bi tudi na mesto marsikaterega industrijskega uradnika stopila inteligentna ženska, s čimer bi dobila armada veliko častnikov. To pa v ostalem ne velja samo za industrijo, temveč tudi za veliko drugih poklicev, v katerih je danes navezan na pisalno mizo še marsikateri za vojno navdušeni in vojno službo sposobni mlajši možki, dasiravno bi pametno dekle tekom vojne lahko opravljalo njegovo službo.

Ta vojna je pač pokazala, kako uporabna je žena v praktičnem življenju. Kamor so stavili žensko, povsod je dobro opravljala svoje delo. Da more v teh težkih časih nadomestovati moža v zaledju v marsikaterem poklicu, dokazuje marsikatera ženka dan zadnem in takih žensk bo od dne do dne več. Danes niso samo izprevodnice v tramvajski službi itd., temveč delajo vrle ženske tudi v kovinskih obratih na mestih, ki so se smatrale prej izključno za torišče moških. Moški tovariši pa s spoštovanjem zro na te vrle delavke. Da, da marsikje se je celo razvila iz tega skupnega dela neka razveseljiva vrsta tekmovanja.

Brez dvoma: ženska, ki dela za armado, je vojak zaledja!

Da postane popolnoma to, se morajo ženska društva in posvetovalnice organizirati enotno in pridobiti tovarne in druge delavnice za poizkus pomnoženega nameščanja žensk.

Marsikatera mati, ki ima dopoldne opraviti s svojo deco, bi mogla popoldne, ko ve, da ima svojo družino pod dobrim nadzorstvom pri sorodnikih ali v otroških vrtcih itd., opravljati industrijska ali kaka druga poludnevna dela in si tako zboljšati svoje življenje.

Kake posledice bi imela mobilizacija žensk v bodočem miru?

Izpodrinjenje moških? Gotovo ne! Pripravljeni moramo biti na porast gospodarskega življenja z industrializacijo žene v sedanjem vojnem času bi se uspešno pripravili na to. Da bo veliko delavk nadomestovalo padle ali invalidne moške, je pač razumljivo. Umrlega junaka nadomestuje njegova žena, njegova hči, ki bosta tako tudi najbolje preskrbljeni. Veliko žensk pa se bo po končani vojni zopet vrnilo na kmete, v kuhinjo itd., in ne bode torej odvezla mest moškim, pač pa bodo boljši ljudje ko prej, ženske, ki bodo s ponosom govorile o sebi: »Tudi jaz sem pripomogla do velike zmage!«

Pričakovati je da bodo namen te akcije, ki zasleduje tudi socialne cilje, podpirali vsi krogi. Oblast, tovarniška vodstva, društva in ne med zadnjimi občine morejo s pojasnili, pobudo, pripomočjo, propagando itd. storiti v tem pogledu domovini usluge, ki se ne morejo ceniti dovolj visoko. Osebni oziri morajo stopiti v ozadje, kjer gre za velike cilje.

Kakor nam je znano, vojno ministrstvo, prav ceneč domoljubno sodelovanje, vedno rado sprejema morebitne predloge. Glede tu omenjene stvari je prav posebej pristojna kontrolna komisija vojnega ministrstva za oproščene, Dunaj, I. Riemergasse št. 9, pristojno mesto.

Poleg vstopa velikega števila žensk v obrate se namerava tudi pritegnitev vojnih invalidov, ujetnikov, nepoškodovanih in brezposelnih beguncev, pohajanje brezplačnih ženskih tečajev in obrtnih šol, tovarniških šol in otroških vrtcev za razbremenitev mater, ki delajo, same stvari, ki naj obrambni sili države dovedejo novih moči in pripomorejo tako, da se čimprej zmagovito konča vojna.

× × ×

V koliko se ta načrt izvede, pokaže bodočnost. Vsekakor pa naglašamo:

1. Zaposlene ženske naj se plačujejo kakor moški.

2. Zaposlene ženske naj se organizirajo, da jih kapital ne bo mogel izkoriščavati.

3. Akcija za ženske politične pravice je nujno potrebna.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Obrtni nadzornik v tobačnih tvornicah.

Kakor prejšnja leta, so obrtni nadzorniki tudi l. 1914. le enkrat obiskali c. kr. tobačne tvornice. Zelo obžalujemo, ker se tobačne tvornice večkrat ne nadzorujejo, moramo le vpoštevati izredne po vojski nastale razmere. Vsako leto

smo izražali željo, naj se že obrtno nadzorstvo tako izpopolni, da more v popolni meri izpolniti svoje dolžnosti. To se ni zgodilo. Umevno je zato, zakaj se med vojsko položaj ni izboljšal. Ko se konča, pričakujemo, da se izpolnijo upravičene zahteve delavstva o izpopolnitvi obrtnega nadzorstva.

Poročila o nadzorstvu v tobačnih tvornicah navajajo razveseljivo dejstvo, da so se izboljšale zdravstvene razmere in da se je odpravila cela vrsta pomanjkljivosti. Nekateri obrtni nadzorniki tudi poročajo, da se večkrat zahtevane izboljšave še vedno niso izpeljale. Naša zveza mora podpirati obrtne nadzornike na odpravo pomanjkljivosti.

O izidu nadzorovanja v posameznih tobačnih tvornicah bomo še pisali.

Imenovanja v tobačni režiji. Glavno ravnateljstvo tobačne režije je imenovalo adjunkta Jožefa Vavruška za kontrolorja. Asistenti so postali praktikanti: Ivan Fidelus, Rudolf Pavliček, Vladimir Bulyk, in Boleslav Walcharz.

Tobačni monopol na švedskem. Začetkom novembra so uvedli tobačni monopol na švedskem. V podrobnosti prodaji so se povišale takoj cene smodk za 30 do sto odstotkov.

Pomanjkanje tobaka v švici. Tobakne tvornice so morale znižati produkcijo, ker se je znižala množina tobaka. V nemških pristaniščih Švici na-

menjenega tobaka nemška vlada ne pusti uvažati v Švico.

Odlikovane tobačne delavke strežnice. Na Dunaju v tobačni tvornici Ottakring so bile v priznanje požrtvovalnega delovanja v rezervni bolnišnici c. kr. tobačne tvornice odlikovane in sicer višja strežnica Alojzija Klei- nert s srebrno, strežnice C. Baum- gartner, L. Suppanc, F. Radl, K. Schinko, C. Kment in I. Cehet- maier z bronasto častno svetinjo Rde- čega križa z vojno dekoracijo.

× × ×

Obvestila Zveze.

Računsko poročilo III. četrtletja 1915.

Dohodki:

47.588 teden. prisp. po 30 h	K 14.261.40
6.240 " " 40 h	" 2.498.—
53 vpisnina " " "	" 21.20
Obresti	" 806.59
Koledar	" 40.50
Strokovna glasila	" —90
Dobro skupin	" 137.11
Strokovna komisija	" 221.70
Razno	" 15.—
Vsota	K 18.000.30
Saldo 30. junija 1915	" 28.003.75
	K 46.004.05

Izdatki:

Bolniške podpore	" 7.706.09
Porodnišćine	" 645.—
Mrtvaščine	" 290.—
Mobilizacijska podpora	" 230.—
Izredne podpore	" 295.—
Procenti skupin	" 1.694.47
Agitacija	" 384.50
Plača in renumeracije	" 1.233.—
Seje in delegacije	" 138.80
Strokovna glasila	" 1.340.—
Pisarniški izdatki	" 565.53
Knjige in časopisi	" 31.42
Zavarovanje	" 193.80
Koledar	" 50.—
Vojno posojilo K 3000.—	" 2.863.59
Rezervni sklad	" 99.07
Zaostanki skupin	" 7.39
Pomožni sklad (nakazilo)	" 68.74
Razno	" 32.06
Vsota	K 18.368.63
Saldo 30. septembra 1915	" 27.635.42
	K 46.004.05

Izkaz o premoženju:

Blagajna	K 27.635.42
Vrednostnice	" 37.775.50
Deleži	" 5.300.—
	K 70.710.92

Izpremembe naslovov.

Linc. Peter Rasch, Urfahr, Rudolfsstraße 75.
Krakau. Polskie Zjednoczenie Za-
wodowe chrześcijańskich robotników
z siedziba, Krakow, ul. sv. Tomasza 37.

Smrtna kosa.

Fürstenfeld. Marie Koch.
Hainburg. Martin Pragl.
Sacco (zdaj Budjevice). Maria Dorigotti
roj. Baldessari, Aloisia Bigliotti.
Schvaz. Marie Kogler.
Sternberg. Anna Hopfischek.
R. I. P.

Razsodnost in pamet zma- gujeta.

Oesterreichische Bergarbeiter Zei-
ung« glasilo zveze krščanskih rudar-
skih in solinskih delavcev je 1. t. m. ob-
javila sledeči članek:

V vsaki številki smo prisiljeni, da zavzamemo stališče glede na draginjo. Razpravlja se najobsežnejše o razlo-
gih draginje in se zahtevajo odredbe
proti njej. V kolikor zasledujemo stva-
ri, moramo reči, da sedanja zla v vsem
zakrivi pomanjkljiva organizacija gle-
de na redno razdelitev blaga. Zla ne mo-
re toliko odpraviti vlada, marveč v pr-
vi vrsti kozumenti sami:

V naši domovini pridelamo dovolj,
kar potrebujemo, da se preživimo. (To
ne odgovarja popolnoma resnici. V Av-
striji, kjer se je industrija močno raz-
vila in pa v goratih krajih, posebno na
Kranjskem, Koroškem in tudi v druge
dežele, smo navezani na uvoz živil v
prvi vrsti z Ogrskega. Op. ur.) Pridelo-
valni izdatki tudi niso tako visoki, ka-
kor jih moramo plačati. Z izdelki naših
tvornic in s pridelki poljedelcev špekulirajo vmesni polkupci, ki vse nakupi-
jo, blago zadržujejo in ga tako umetno
draže.

Manjka nam vsake organizacije v
našem gospodarskem življenju. Niso
organizirani trgovci, izvedena ni orga-
nizacija po konsumnih društvih.

Priporoča, naj se ustanavljajo kon-
sumna društva.

× × ×

Nas veseli, da je nemški krščansko-
socialni delavski list pričel priporočati
konzumne organizacije, za katere svoj
čas in še pred kratkim niso bili poseb-
no vneti. Naša slovensko krščanska so-
cialna delavska organizacija je takoj ob
ustanovitvi po dr. Kreku ustanavljala
konzumna društva. Nekaj jih še obsto-
ja, nekaj jih je propadlo, ker ni bilo do-
volj izkušenj. Konzument se mora or-
ganizirati. Organizacija konzumenta je
po dr. Krekovi zaslugi napredovala v
Ljubljani celo med vojsko. Trdno smo
prepričani, da bo napredovala dalje, ker
je potrebna.

Vojska in narodno gospo- darstvo.

»Neue Freie Presse«, glasilo avstrij-
skih bogatincev, se te dni precej peča
z razkošnostjo, ki se je pojavila na Du-
naju in jo poizkuša zagovarjati z razni-
mi lepimi besedami. Dalje, izvaja, da ko
se je pričela vojska, je industrija imela
slabe čase, a tekom vojske se je položaj
zasukal. Železne tvornice delajo več, ka-
kor v mirnih časih. Jekla so zvarili za
15 odstotkov več kakor kdaj koli. Do-
bički so zelo veliki. Cene so za približno
5 odstotkov višje, kakor so bile v miru.
Tvornice popolnoma izrabljajo. Plače
se ne zvišavajo. Izdeluje se v prvi orožje.
Skrbi jih pa le, kaj bo, ko se sklene mir.

Na dunajskih cestah ne opaža več
tiste zdržljivosti, ki je lani obstajala.
Razkošne trgovine so polne kupcev.
Oblek veliko prodajo. Izdelovalci čev-
ljev dobavljajo ogromno vojaštvu, a
kljub visokim cenam tudi civilistom.
V modnih trgovinah se prodajajo raz-
košne obleke skoraj ravno tako kakor
v mirnih letih. Tudi razkošne trgovine
se pohvalijo s kupčijo. Kupujejo se mo-
ški in ženski razkošni kožuhi, dasi so

cene zelo poskočile. Dragoceni kamni in
biseri so v cenah poskočili, a zlatinar-
ji so tako zaposleni, da komaj izdelujejo
naročila.

Vojska je spravila v obrat veliko de-
narja. Dobavitelji armade so veliko za-
služili. Ustvaril se je nov bogat sloj, ki,
ker je lahko zaslužil denar, tudi rad
razsipava. In končno piše še »Neue Fr.
Presse«: **Bedo trdih časov srednji in
ubožnejši sloji zelo čutijo**, a velikomest-
ne industrije je dvignila večja nakupo-
valna sila premožnih slojev.

× × ×

Kaj naj zapišemo: delavstvu naj
se tudi primerno potom države zvišajo
cene, »da se omilijo trdi časi.«

Živčni glavobol, obrazne nevralgije, živčni zo-
bobil in druge vsled prevelike občutljivosti živcev
nastale bolečine odpravimo s Fellerjevim živce
krepčajočim, bolečine lajšujočim rastlinskim esen-
čnim fluidom z znamko »Elsa-Fluid«. 12 steklenic
pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stu-
bica, Elsatrg šte. 264 (Hrvaška). Pri glavobolu
se priporoča poleg Fellerjevega Elsa-Fluida tudi
Fellerjev klinček proti migreni (cena kot pridelek
1 K). Lahko se tudi naroče obenem Fellerjeve na-
lahno odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko
»Elsa-Pillen«, 6 škatlic 4 K 40 h. Elsa-izdelki so
res dobri. (v)

Z lastnimi močmi.

**Delavske organizacije v posamez-
nih deželah.** Kljub vojski, ki je ovrla
mednarodni gospodarski promet, bo le
zanimalo, kako stoje delavske organi-
zacije v posameznih državah. Nemški
državni cesarski statistični urad je ob-
javil statistiko delavskih organizacij v
raznih deželah. Statistika objavlja sle-
deče številke iz 22 dežela:

Nemčija	3.753.807
Anglija	3.281.003
Združ. drž. Sever. Amerike	2.526.112
Francija	1.027.059
Italija	971.667
Avstrija	692.681
Švedska	121.866
Nizozemska	189.030
Belgija	231.835
Danska	139.012
Švica	131.380
Ogrska	111.966
Norveška	67.318
Španska	100.000
Finska	23.839
Rumunija	9.708
Bosna in Hercegovina	5.522
Srbija	5.000
Hrvaška in Slavonija	6.783
Rusija	3.000
Avstralija	433.224
Nova Zelandija	60.622

Našteli so torej leta 1912. 13.892.324
članov delavskih organizacij. Ženskih
članic je med njim 880.236. Nemčija
prvači s 3.753.807 člani z dohodki, ki zna-
šajo 89.770.276 mark. Glede na izdatke
prvači Anglija s 77.994.851 markami in
s premoženjem 102.030.702 marki. Splo-
šen pregled nam kaže gibanje, kakrš-
nega svetovna povestnica še ni videla.
Sedanja vojska bo sicer zelo škodovala
delavskim organizacijam v vojskujo-
čih se državah, a strokovnih združe-
vanj vojska ne bo preprečila. Po vojski

se bodo strokovna društva kmalu pomogla in postanejo še mogočnejša, kakor so bila pred vojsko. Zaostati ne sme in tudi ne bo slovensko krščansko socialno delavstvo.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Tako zelo dobrodejna, bolečine lajšajoča, oživljajoča vtirauja s Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z znam.

nas napravijo odporne proti vlagi, prepihu, kakor tudi

proti prehlajenju

in odstranijo bolečine. 12 steklenic franko 6 kron. 24 steklenic franko 10 K 60 h. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elzatr št. 264 (Hrvatska).

Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Pristopajte k Jugoslovan. Strokovni Zvezi!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Solskem drevoredu kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilol

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

reglistrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

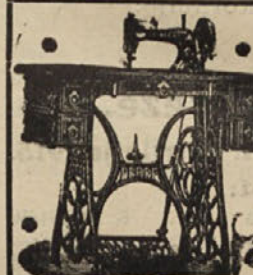
Načelstvo.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebštin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavrtnio, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo trdiko

Ignac Vok

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles

Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokih od strokovnikov priznana najboljša šivalna stroje v Evropi in to so PFAFF

10letna pisarna garancija! Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo.